

„**Inklúzia**“ – v ideálnej spoločnosti sa v praxi odzrkadlí na tom, že v bežnej základnej škole navštevujú jednu triedu nielen deti intaktné, ale i deti znevýhodnené. Učiteľ vie, ako sa k nim priblížiť, ako bez problémov zvládnuť hodinu a samozrejme, k dispozícii má i asistentov učiteľa, školského špeciálneho pedagóga, výchovného poradcu.

Školský špeciálny pedagóg v našej základnej škole:

- pracuje so žiakmi, ktorí majú zdravotné znevýhodnenie – napríklad poruchy učenia, poruchy pozornosti, narušenú komunikačnú schopnosť, alebo iné ťažkosti, ktoré im sťažujú proces vyučovania,
- s týmito žiakmi pracujú počas vyučovacích hodín pedagogickí asistenti, ktorí im umožňujú ľahšie zvládať nároky školy,
- špeciálny pedagóg má na starosti individuálnu intervenciu a reedukáciu,
- cieľenými cvičeniami sa snaží tieto ťažkosti napraviť.

Pod pojmom ťažkosti rozumieme:

Narušenie čiastkových funkcií v oblasti taktilného vnímania, jemnej a hrubej motoriky, senzomotoriky, sluchového a zrakového vnímania, priestorovej orientácie, pozornosti, pamäti, seriality a intermodality, ktoré sa podieľajú na celkovom procese učenia teda aj písania, čítania, počítania a pod.

So žiakmi školský špeciálny pedagóg pracuje aj osobitne:

- so žiakmi precvičuje čiastkové funkcie, ktoré im robia problémy a to na základe diagnostických vyšetrení,
- okrem toho si žiaci precvičujú a upevňujú učivo,
- cvičenia sú realizované formou hier,
- cvičenia je potrebné precvičovať systematicky a neustále.

Do procesu svojej práce zapája aj rodičov:

- poskytuje v prípade záujmu materiály pre rodičov (zákonných zástupcov), aby vedeli, ako môžu svojim deťom pomôcť,
- keď má rodič záujem pracovať s dieťaťom a pomôcť mu, špeciálny pedagóg mu vysvetlí, ako so žiakom pracovať a pravidelne to s ním konzultuje,

- najlepšie výsledky, alebo zlepšenia sú z odborného hľadiska pozorované u žiakov, u ktorých sa do procesu reedukácie zapoja aj rodičia
- výsledkom je zlepšenie nie len v oblasti učenia, ale aj v oblasti kognitívnych, senzomotorických a sociálnych oblastí žiakov.

Náplň práce školského špeciálneho pedagóga

Práca so žiakmi

- Hlavnú náplň práce školského špeciálneho pedagóga tvorí priama práca so žiakmi so špecifickými vzdelávacími potrebami.
- Na hodine sa venujú rozvíjaniu tej kognitívnej funkcie, ktorú predchádzajúce diagnostické vyšetrenia odhalili ako problémovú.
- Časť hodiny je možné využiť aj na objasnenie edukačného obsahu, ktoré sa pri aplikácii bežných pedagogických metód zo strany vyučujúceho dieťaťa nepodarilo pochopiť.
- Ako pomôcky pri práci využívame odbornú literatúru, pracovné listy, špeciálne hry a cvičenia, špeciálne pomôcky vyvinuté pre pomoc deťom s poruchou učenia a edukačné počítačové programy.

Dodržiavame zásady špeciálno-pedagogickej intervencie

Dôležitú úlohu špeciálno-pedagogickej intervencie tvoria aj rozhovory so žiakom, ktoré majú posilniť vzťah špeciálneho pedagóga a žiaka na základe dôvery, stimulovať aktivitu a snahu dieťaťa a súčasne ho motivovať do ďalšej práce.

Frekvencia cvičení:

- žiaci chodia ku špeciálnemu pedagógovi podľa určeného rozvrhu,
- špeciálny pedagóg usmerňuje triednych učiteľov pri špecifických problémoch,
- podľa potreby pracuje školský špeciálny pedagóg so začlenenými žiakmi priamo v triede, realizuje náčuvy (pozorovania začlenených žiakov v ich prirodzenom školskom prostredí, t. j. v triede),
- podľa potreby a dohody s vyučujúcimi pracuje aj so žiakmi so špeciálno-pedagogickými potrebami (ktorí neboli začlenení).

Pri práci využívame pomôcky napr:

- čitateľské tabuľky, didaktické pomôcky (skladačky, dominá, puzzle, pexesá na pravoľavú orientáciu, koncentrácia pozornosti, pamäťové, sluchové a zrakové vnímanie i hmat, karty na rozvíjanie jazykových schopností, protiklady, predložky, slovesá, príčina následnosť, geometrické tvary, labyrinty, obrázkové dominá),
- rozvíjanie motoriky – navliekanie šnúrok, guľôčkové labyrinty, drevené hlavolamy, prevliekačky, písanie do piesku,
- jazyk a reč – obrázkové a metodické materiály na podporu prirodzeného vývinu reči, nástenky s gramatickými pravidlami,
- pomôcky zamerané na precvičenie jemnej, hrubej motoriky, na rozvoj slovnej zásoby, pozornosti a reedukáciu vývinových porúch učenia.

Špeciálnopedagogická intervencia je podriadená súčasným požiadavkám Testovania 9, Testovania 5. Je zameraná hlavne na čítanie s porozumením, na kvantitatívnu stránku písomného prejavu a na zlepšovanie procesov v oblasti matematických zručností a návykov.

Práca s rodičmi

Termín na konzultáciu si rodičia môžu dohodnúť so špeciálnym pedagógom podľa potreby. Témou takýchto stretnutí býva výmena skúseností rodiča a učiteľa a hľadanie spoločného postupu pri edukačnom pôsobení na dieťa a pri zdoľávaní jeho špecifických problémov. Dôležitou súčasťou spolupráce s rodičom je aj kompletizácia povinnej dokumentácie a posilnenie sebavedomia rodiča v jeho náročnej úlohe podporovať vzdelávanie dieťaťa so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami.

Práca s učiteľmi a výchovným poradcom

Školský špeciálny pedagóg je poradcom a pomocníkom triednych i predmetových učiteľov pri vzdelávaní žiakov so ŠVVP.

S triednymi a predmetovými vyučujúcimi vytvára každoročne individuálny vzdelávací plán z predmetu, do ktorého sa premietajú špecifické problémy žiaka vyplývajúce z jeho diagnózy a priebežne s nimi konzultuje prípadné zmeny v ňom. Pomáha riešiť problémy individuálne integrovaných žiakov a pri vypracovaní IVVP. Triednemu učiteľovi je spolu s výchovným poradcom nápomocný pri odborných a individuálnych konzultáciách s rodičmi. Spolupráca s výchovným poradcom sa zameriava najmä na oblasť správania a na absolvovanie celoštátneho testovania piatakov a deviatkov so ŠVVP a na ich umiestnenie na primeraný typ strednej školy.

Spolupráca s centrami psychologických a špeciálno-pedagogických služieb

Úlohou školského špeciálneho pedagóga je koordinovať proces, za pomoci ktorého sa žiak s problémami v učení stáva žiakom s diagnostikovanou a tolerovanou poruchou učenia. Tento proces vyžaduje spoluprácu nielen rodiča, žiaka, ale aj odborného garanta, ktorým je v tomto prípade CPPP a SCŠPP a ČŠPP. Školský špeciálny pedagóg je sprostredkovateľom medzi školou, CPPP a SCŠPP a ČŠPP a zabezpečuje súhlas poradenského zariadenia s individuálnou integráciou konkrétneho žiaka.

Školský špeciálny pedagóg sa priamo podieľa na výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením na bežnej škole. Podieľa sa na vypracovávaní individuálneho vzdelávacieho programu. V procese vyučovania poskytuje žiakovi individuálne špeciálno-pedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby. Poskytuje konzultácie, rady a informácie ostatným odborným pracovníkom školy i rodičom žiaka. Podľa potreby spolupracuje s ostatnými poradenskými inštitúciami, predovšetkým s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva, centrom pedagogicko-psychologického poradenstva, prípadne aj s lekármi.

*Každý začlenený (integrováný) žiak musí byť pravidelne sledovaný **psychológom** a **špeciálnym pedagógom** z príslušného poradenského zariadenia, prípadne vedený v lekárskej starostlivosti.*

Špeciálny pedagóg metodicky usmerňuje rodičov a učiteľov:

- v oblasti prístupu ku komunikácii so žiakom a pri vykonávaní cvičení podľa inštrukcií,
- snaží sa čo najviac zaangažovať do spolupráce rodičov žiaka, aby sa podieľali na všetkých krokoch v rámci intervencie a niesli spoluzodpovednosť za výsledky spoločného snaženia,
- pri svojej práci využíva podľa potreby rôzne pomôcky, obrázky a hravé prostriedky, vlastné testy, pracuje s odbornou literatúrou.

Formy spolupráce:

Učitelia, výchovná poradkyňa, špeciálna pedagogička a pedagogické asistentky na škole tvoria tím rovnocenných odborníkov.